

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ТА ІНОЗЕМНИХ МОВ



**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ**
до 30-річчя кафедри української та іноземних мов

МОВА, КУЛЬТУРА та ОСВІТА

14 квітня 2016 року

ВІННИЦЯ – 2016

УДК 81(082)

ББК 81я5

М 74

Мова, культура та освіта : Тези доповідей та повідомлень всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів і студентів / Гол. ред. Калетнік Г.М. – Вінниця : ВНАУ, 2016. – 14 квітня. – 315 с.

Редакційна колегія

Калетнік Г.М. – доктор економічних наук, професор, дійсний член (академік) НААН України, президент ВНАУ (головний редактор)

Джеджула О.М. – доктор педагогічних наук, професор, ВНАУ (заступник головного редактора)

Тимкова В.А. – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української та іноземних мов ВНАУ (заступник головного редактора)

Кравець Р. А. – кандидат педагогічних наук, ВНАУ (відповідальний секретар)

Члени редакційної колегії

Романишина Людмила Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, Хмельницький національний університет

Левчук Костянтин Іванович – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України та філософії, ВНАУ

Легун Юрій Вікторович – доктор історичних наук, професор, ВНАУ

Курлянд Зінаїда Наумівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, Державний заклад „Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського“

Мельничук Ірина Миколаївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін, ДВНЗ „Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України“

Петрук Наталія Кирилівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки, ХНУ

Тимошук Наталія Миколаївна – кандидат філологічних наук, доцент, ВНАУ

Степанова Ірина Сергіївна – кандидат філологічних наук, доцент, ВНТУ

Матієнко Олена Степанівна – кандидат педагогічних наук, доцент, ВНАУ

Довгань Лариса Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, ВНАУ

Волошина Оксана Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент, ВНАУ

ЗМІСТ

Яремчук О.С.

МОТИВИ НАУКОВОЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СТУДЕНТІВ.....13

СУЧАСНІ МОВНІ КОНЦЕПЦІЇ У НАЦІОНАЛЬНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

Асауленко Л.М., Величко Т.Г., Веретеннікова С.М.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МОРФОЛОГІЧНИХ НОРМ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ТЕХНІЧНИХ
ВУЗІВ.....17

Гаврилюк Н.М., Богатир І.М., Зелінський О.І.

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ.
ЛАТИНСЬКА МОВА В
ЮРИСПРУДЕНЦІЇ.....20

Гаврилюк Н.М., Мельник Є.А., Бялик Б.В.

РОЛЬ ЛАТИНСЬКОЇ МОВИ У
МЕДИЦИНІ.....23

Дущенко Т.І.

НАУКОВИЙ СТИЛЬ ЯК СКЛАДОВА МАЙБУТНЬОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ-
АГРАРІЇВ.....24

Жевега Л.С. (під керівництвом Тимкової В.А.)

УКРАЇНСЬКІ ПРИЗВИЩА: ГЕНЕАЛОГІЯ Й
ОНОМАСТИКА.....27

Карпенко Р. (під керівництвом Смагло Н.С.)

СТИЛІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
У ПРОФЕСІЙНОМУ
МОВЛЕННІ.....30

Мікаєлян В.В., Ясевіна Л.М.

ЯВИЩЕ МІЖМОВНОЇ ОМОНІМІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ
ФАХОВИХ ТЕКСТІВ МЕДИЧНОГО
СПРЯМУВАННЯ.....33

Яковец О., Gadaitchuk N.

DER EINFLUSS DER GEGENWART AUF DIE ENTWICKLUNG DER MODERNEN DEUTSCHEN SPRACHE.....	36
--	----

ПРОФЕСІЙНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ АГРАРНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ

Волошина О.В.

РОЛЬ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ.....	40
---	----

Гаврилюк Н.М., Манжос Е.О.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ.....	47
---	----

Джеджула О.М., Хомяковський Ю.Л.

ГРАФІЧНІ ЗОБРАЖЕННЯ ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО ІНЖЕНЕРА.....	49
--	----

Дущенко Т.І., Лунегов О.О.

РОЗВИТОК ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	51
---	----

Каспич Г.Г.

АКМЕОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ.....	54
--	----

Марценюк Н.А.

ІНОЗЕМНА МОВА ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МЕНЕДЖМЕНТУ АПК.....	58
---	----

Марценюк Н.А., Плахотнюк О.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ.....	60
---	----

Марценюк Н.А., Шутило С. ПРОФЕСІЯ АУДИТОРА В УКРАЇНІ.....	62
Степанова І.С. ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	65
Столяренко О.В., Столяренко О.В. ТЕРМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ У ВИЗНАЧЕННІ СУТНОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ.....	70
Тимкова В.А. ФОРМУВАННЯ МОВНО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ-АГРАРІЯ.....	73
Хомяковський Ю.Л. ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ЕНЕРГООЩАДНОГО СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТІВ-АГРАРІЇВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФІЗИКИ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	76
Amons K.S. FORMING STUDENTS' AWARENESS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION.....	79
Dakaliuk O.O., Hrushcheych O.A. DIE LÖHNE IN DEUTSCHLAND: AKTUELLER STAND.....	81
Dakaliuk O.O., Kalaschnuk M.M. UMWELTSCHUTZ IN DEUTSCHLAND.....	84
Dakalyuk O.O., Kutsak I.S. UMLAUFVERMOGEN IM UNTERNEHMEN.....	86

<i>Dakaliuk O.O., Tomastschuk Yu.</i> DEVELOPING PERSONAL MANAGEMENT SKILLS.....	89
<i>Harnyk A.A., Mankivskiy Yu., Mohylevskiy I., Sharova A.</i> MONEY, ITS FUNCTIONS AND TYPES.....	91
<i>Harnyk A.A., Voronina I., Zabolotchuk A.</i> AUDIT PROFESSION AS AN INTEGRAL PART.....	94
	OF ACCOUNTING PRACTICE
<i>Ivchenko K.V., Magas L.M.</i> IT IN SPORTS.....	96
<i>Khomiakovska T.O.</i> FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE AS AN INTEGRAL PART OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE AGRICULTURAL SPECIALISTS IN THE CONTEXT OF HUMANITARIZATION OF HIGHER EDUCATION.....	99
<i>Khomiakovska T., Herasymchuk V.</i> CONVERSION OF MILITARY PRODUCTION AND ITS ECONOMIC EFFECT.....	101
<i>Khomiakovska T., Kizlyk O.</i> PRIVATE PROPERTY AS ONE OF THE MOST IMPORTANT INSTITUTIONS OF A MODERN DEMOCRATIC STATE.....	104
<i>Lebedeva N.A., Aksentiuk K.</i> HORTICULTURE AS A MODULE PART IN TEACHING OF FUTURE AGRONOMISTS.....	106
<i>Lebedeva N.A., Chernetska O.,</i> THE MOST IMPORTANT GLOBAL ECOLOGICAL PROBLEMS IN LANGUAGE PROFESSION TEACHING OF FUTURE ECOLOGISTS.....	108

<i>Lebedeva N.A., Dvorzhak E.</i> WAYS OF SOLVING ENVIRONMENTAL PROBLEMS IN TEACHING ECOLOGISTS.....	110
<i>Lebedeva N.A., Kostyk V.</i> PROFESSORIAL VOCABULARY AS AN ASPECT OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING FOR FUTURE AGRONOMIST.....	112
<i>Lebedeva N.A., Kurdomanenko T.</i> ECOLOGICAL SITUATION IN UKRAINE IN TEACHING OF FUTURE ECOLOGISTS.....	115
<i>Manzhos E.O., Kazmiruk N.</i> INTERNATIONAL MANAGEMENT.....	117
<i>Manzhos E.O., Koval H.</i> THE ACTIVITIES OF HUMAN RESOURCE MANAGEMENT.....	120
<i>Martseniuk N., Baranova I.</i> MODERN ACCOUNTANT FEATURES.....	122
<i>Martseniuk N., Pidvalna M.</i> INTERESTING FACTS ABOUT ACCOUNTING.....	125
<i>Matiienko O.S., Humeniuk H.</i> PROGRAMMING LANGUAGES.....	128
<i>Matiienko O.S., Nikolaychuk I.</i> ARTIFICIAL INTELLIGENCE.....	130
<i>Mykoljuk O., Hontscharuk A.</i> MILCHQUALITÄT UND MELKHYGIENE IN DEUTSCHLAND.....	132

<i>Polishchuk D.O., Kucheryavyy Yu.V., Stepanova S.I.</i> NIKOLA TESLA AND HIS INVENTIONS IN THE ELECTRIC POWER INDUSTRY.....	135
<i>Polova M.V., Magas L.M.</i> ROLE OF INFORMATION TECHNOLOGIES IN LOGISTICS.....	137
<i>Rudnytska T.H., Chumachenko O.V.</i> RECRUITMENT IS AN EFFICIENT FUNCTION OF PERSONNEL MANAGEMENT.....	139
<i>Rudnytska T.H., Kostayeva M.S.</i> THE PROSPECTS OF SF6 CIRCUIT BREAKERS DEVELOPMENT IN UKRAINE.....	142
<i>Tulchak L.V., Noskovenko Y.P.</i> DATA SORTING IN INFORMATION TECHNOLOGY.....	144
<i>Tulchak L.V., Shevchuk V.V.</i> IMPLEMENTING ELASTICSEARCH IN SOCIAL NETWORK.....	146
<i>Tulchak L.V., Stadniy O.Y.</i> DEVELOPMENT OF 2D GAMES IN UNITY5.....	148
<i>Vavshko V.V., Hrabovskyi A.O., Sytnyk A.V., Stepanova I.S.</i> INNOVATIONS IN MODERN POWER ENGINEERING.....	151
<i>Voloshyna O.V., Barladyn I.D.</i> THE GOLDEN RULES OF VISUAL MERCHANDISING.....	153
<i>Voloshyna O.V., Bokatiuk M.O.</i> STRATEGIC PLANNING: DEVELOPING AND IMPLEMENTING A MARKETING PLAN.....	156

Voloshyna O.V., Hrudina N.V.
THE CONSUMER DECISION-MAKING
PROCESS.....160

Voloshyna O.V., Mykhalchuk R.V.
THE MARKETING PROCESS AND STRATEGIC
PLANNING.....164

Voloshyna O. V., Vdovichenko K.O.
THE FUNCTIONS OF
MANAGEMENT.....170

Voroniuk V.V., Kravets R.
THE PROBLEMS OF MANAGING CONFLICTS
AT AN EDUCATIONAL
INSTITUTION.....175

КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У НЕФІЛОЛОГІЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Бабай Л.В.
ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА
ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ
ФАХІВЦІВ.....180

Дакалюк О.О.
МОДЕЛЮВАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИХ
КОМУНІКАТИВНИХ СИТУАЦІЙ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ
НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ
ІНОЗЕМНОЇ.....183

Дудікова Л.В., Кондратюк А.Л.
ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ІНТЕРКУЛЬТУРНИХ КОМУНІКАТИВНИХ
УМІНЬ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ
СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....185

Зайка Л.С.
ПРОФЕСІЙНІ МОВНОКОМУНІКАТИВНІ КОМПЕТЕНЦІЇ
ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ I – II р. а.

У ФАХОВІЙ
ПІДГОТОВЦІ.....189

Матієнко О.С.

КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД ЩОДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ...193

Москаленко І.В., Коровецька С.Г.

МОВНА КУЛЬТУРА В СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА
РОЛЬ МОВНИХ ЗАСОБІВ У СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ВІЙНАХ..195

Нечаєва І.В.

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ
КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ
ВНЗ.....198

Скиданова Н.В.

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ
ЯК ОСНОВА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ
МОВИ.....202

Тимошук Н.М.

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ СТУДЕНТІВ-
АГРАРІЇВ.....205

Sikorska L.O., Rabey N.A.

COMMUNICATIVE LANGUAGE
TEACHING.....207

ПОЛІКУЛЬТУРНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ІСТОРІЯ, СУЧАСНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ

Гаврилюк Н.М., Венгрін О.І.

НАЙВІДОМІШІ ІСТОРИЧНІ ПОСТАТІ СТАРОДАВНЬОГО
РИМУ.....211

Гаврилюк Н.М., Гетьман Л.П.

ЛАТИНСЬКА МОВА В УКРАЇНІ (ІСТОРИЧНИЙ
ЕКСКУРС).....213

Довгань Л.І., Довгань Ю.В. ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТАХ США.....	215
Дущенко Т.І., Горпинюк К.А. УКРАЇНСЬКИЙ МОВНИЙ ЕТИКЕТ – НЕВІДДІЛЬНИЙ ЕЛЕМЕНТ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ.....	218
Коваль О.В., Яблонська К.С. (під керівництвом Кордонської А.В.) СУРЖИК І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ.....	220
Козаченко А. (під керівництвом Смагло Н.С.) МОВА І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ.....	223
Москаленко І.В., Дзигаленко С.В. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ПІД ЧАС ДИСКУСІЇ.....	225
Москаленко І.В., Єнютін М.В. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ.....	229
Москаленко І.В., Мельник В.І. ОСОБЛИВОСТІ МОВНОГО ЕТИКЕТУ УКРАЇНЦІВ.....	232
Тимкова В.А., Боднар Я.М. КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЕКОНОМІСТА З БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....	234
Тимкова В.А., Дущенко Т.І. УДОСКОНАЛЕННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ АГРАРНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ.....	238
Шлапак К.В. (під керівництвом Кордонської А.В.) МОВНА КУЛЬТУРА ЯК ЧАСТКА ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ.....	242

<i>Harnyk A.A., Honcharuk N., Kabakova O.</i> VEGETARIANISM IN OUR LIFE.....	244
<i>Harnyk A.A., Lysakovska A., Nikolishyna G.</i> FASHION COLOR TRENDS OF SPRING / SUMMER 2016.....	246
<i>Isaieva O.A. Matiienko V.L.</i> CRIME AND PUNISHMENT.....	249
<i>Pavlovskiy V.O., Kravets R.A.</i> THE STRUCTURE AND FUNCTIONS OF THE CULTURE.....	251
<i>Potapova I.V., Kravets R.A.</i> IMPORTANCE OF MORAL VALUES IN MODERN SOCIETY.....	254
<i>Rymar A.Y., Kravets R.A.</i> THE ROLE OF LANGUAGE IN THE NATIONAL CULTURE DEVELOPMENT.....	259
<i>Sikorska L.O., Panasyuk M. A.</i> THE EUROPEAN IMPACT ON UKRAINIAN MULTICULTURALISM.....	263
<i>Stefanishena I.M., Kravets R.A.</i> NATIONAL STYLES OF BUSINESS COMMUNICATION.....	266
<i>Svystun I.A., Kravets R.A.</i> CROSS-CULTURAL MISUNDERSTANDING AS THE BASIS OF WORLD CONFLICTS IN THE XXI CENTURY.....	272

ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВНЗ

<i>Биць І.С.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ВНЗ.....	277
---	-----

Бігас А.М., Грабар А.С. (під керівництвом Дущенко Т.І.)

ВРАЗЛИВІСТЬ ЕЛЕКТРОННОЇ ІНФОРМАЦІЇ
ТА МЕТОДИ ЗАПОБІГАННЯ ЇЙ.....280

Василенко Г.Л., Дмитрук Л.І.
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИЯК ІНОЗЕМНОЇ.....283

Гарник А.А.
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ВНЗ.....285

Кордонська А.В.
ІННОВАЦІЙНЕ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....288

Кравець Р.А.
ОСВІТНЯ РЕФЛЕКСІЯ НА ЗАНЯТТЯХ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В АГРАРНОМУ
ВНЗ.....291

Лебедєва Н.А.
МОТИВАЦІЯ В СТРУКТУРІ ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ-
АГРАРІЇВ.....297

Лебідь Л.П.
ФОРМУВАННЯ КУРІКУЛУМУ У ПІДГОТОВЦІ
ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ У РОЗВИНЕНИХ
КРАЇНАХ СВІТУ (НІМЕЧЧИНА, США, МЕКСИКА,
ІЗРАЇЛЬ).....299

Миколюк О.П.
ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІЧНА
ТЕХНОЛОГІЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
ВНЗ.....303

Москаленко І.В.,
ПРОФЕСІЙНЕ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ
ОСОБИСТОСТІ ЯК ПЕДАГОГІЧНЕ
ПОНЯТТЯ.....305

Amons K.S.
HOW TO PREPARE FOR EXAMS AT A HIGHER
LEVEL.....308

Habriichuk L.E.

NEW WAYS OF
TEACHING.....310

Rudnytska T.H., Sidenko Yu.V.

FOCUS ON THE QUALITY OF HIGHER EDUCATION IN
UKRAINE.....312

УДК 372.461:378:316.444.5

української

Тимкова В.А.,

Завідувач

кафедри

та іноземних мов,

Дущенко Т.І.,

викладач, ВНАУ

УДОСКОНАЛЕННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ АГРАРНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ

Культура мовлення людини є одночасно показником загальної та професійної культури і засобом для її вдосконалення. Комунікативні уміння для майбутніх фахівців аграрної сфери, на нашу думку, залежать від сформованості таких показників, як розвиток техніки мовлення студента, вміння слухати співрозмовника, наявність та вміння оперувати професійним словником.

Одним із важливих чинників комунікативного забезпечення культури спілкування студентів-аграріїв є виявлення рівня сформованості техніки мовлення, який надасть змогу майбутнім працівникам аграрної сфери стежити за мовленням, адекватно реагувати відповідними жестами та мімікою. Варто зазначити, що сформованість техніки мовлення першочергово залежить від уміння розуміти людей, їх настрій, поведінку та реакції і відповідно поводитися у таких ситуаціях спілкування. Наприклад, за допомогою тесту «Уміння розбиратися в людях» [1, с. 401–403] можна виявити, як добре та чи інша особа володіє властивостями реально оцінити співрозмовників, а це уможливить відповідну реакцію на них, керування власним мовленням та емоціями, контроль перебігу бесіди.

Важливим показником комунікативного забезпечення культури спілкування є вміння слухати. Велика кількість інформації, яка буде представлена у майбутньому фахівцям-аграріям, адекватне її сприйняття і відповідна реакція на цю інформацію, залежить від сформованості такої важливої якості, як уміння слухати співрозмовника. Наприклад, за допомогою спеціально адаптованого тесту оцінки комунікативних умінь [1, с. 293–294] можна виявити наскільки студенти можуть створювати дружню атмосферу в аудиторії, що унеможлиблюється без сформованості такого важливого уміння – як уважно слухати співрозмовника.

На окрему увагу заслуговує уміння студентів оперувати професійним словником майбутніх фахівців-аграріїв. Показник сформованості зазначеного

вище комунікативного компонента надасть змогу студентам легко адаптуватися у різноманітних ситуаціях комунікативного взаємовпливу, виявляючи багатство лексичного арсеналу здобутої спеціальності. Дослідження та вивчення сформованості означеного показника комунікативного забезпечення мовленнєвої здатності фахівців-аграріїв відбувається за допомогою системи вправ та завдань. Наприклад, запишіть іменники у родовому відмінку однини, поясніть їх правопис.

Туризм, готель, буклет, план, бар, маршрут, прокат, делікатес, палац, кордон, паспорт, вокзал, тур продукт, Кавказ, контракт, рік, тариф, інвентар, Сибір, термін, мотель, договір, ваучер, багаж, Дністер, виїзд, кемпінг, сертифікат, пункт, контроль, ринок, пропуск, формуляр, кілометраж, зоопарк, імідж, Париж, тур, раціон, бланк, пансіонат, комплекс, проект, автобус, список, санаторій, центр, похід, собор, об'єкт, клімат, басейн.

Щодо формування у студентів навичок усного та писемного мовлення засобами наукового стилю, то варто напрацювати систему завдань, які б розкрили у кожному студентові його потенціал. Наприклад, переписати текст, розставляючи пропущені розділові знаки. Визначити, до якого стилю належить цей текст.

Стаття 2. Основні трудові права працівників

Право громадян України на працю, – тобто на одержання роботи з оплатою праці не нижче встановленого державою мінімального розміру, – включаючи право на вільний вибір професії, роду занять і роботи, забезпечується державою. Держава створює умови для ефективної зайнятості населення, сприяє працевлаштуванню, підготовці і підвищенню трудової кваліфікації, а при необхідності забезпечує перепідготовку осіб, вивільнюваних у результаті переходу на ринкову економіку. (Кодекс законів про працю України).

Вправа є доступною для виконання студентом із низьким і середнім рівнем знань, адже потребує менших затрат часу і праці. А отже, ми свідомі того, що після її виконання вихованець набуде снаги і впевненості у своїх силах, що й мотивуватиме його у подальшому на роботу зі складнішим для його рівня матеріалом. Натомість, слухачеві, що має високий початковий рівень, варто запропонувати завдання, яке розкривало нові межі його можливостей. Як от, подумати і написати тези (на вибір):

У яких галузях науки, економіки, культури, суспільного життя Україна може невдовзі досягти успіхів? Навести аргументи про суспільну корисність Вашого фаху; У чому полягає національна самобутність української мови, її краса і багатство?; Мова і професія; Яким я уявляю майбутнє України?

Звичайно, для виконання цієї роботи студент-першокурсник має володіти необхідною фаховою термінологією, оперувати елементарними поняттями, дотичними до майбутньої спеціальності.

Нинішній розвиток України, та й інших країн світу, мають рухати талановиті, творчі, активні особистості, здатні спрямувати свої знання, навички на досягнення поставленої мети. Тому кожен, хто прагне бути

повноцінним членом сучасного суспільства, невіддільною його частиною, водночас досягти успіху і визнання, має подбати також про розвиток свого мовлення на високому етичному рівні.

Загальновідомо, що знання етикетних мовних формул і вміння ними користуватися у професійному спілкуванні є основою формування повноцінної особистості, запорукою кар'єрного зростання. Знання і повсякденна реалізація національного етикету є показником духовної зрілості людини. Тому лише правдиве дотримання етикету українців можна протиставити чужомовному бруднослов'ю, яке нині панує. На наш погляд, мовний етикет українців є унікальною моделлю мовної діяльності. У ньому відбито такі риси, як побожність, пошана до батьків, до жінки, демократизм, емоційність, аскетизм та ін.

Моральний ідеал мовленнєвої культури нашого народу закладено у багатьох прислів'ях та приказках, які ми й пропонуємо молоді до активного вжитку на противагу скалькованим з російської мови подібним виразам. Наприклад, як жартівлива відповідь на чиєсь прохання може бути вислів: *все можна, тільки на небо не можна вилізти* (замість, *можна тільки обережно*); *хороша, вродлива, тільки біда, що сварлива* (замість *прямих образ на адресу певної дівчини*); *носить голову тільки для шапки* (замість *лихослів'я щодо чийхось розумових здібностей*).

Варто, на наш погляд, також вдаватися до збагачення мовного арсеналу новими висловами на ознаку вітання, подяки тощо. Адже буденні «добрий день», «будь здоровий» не пусті словесні формули, які закріплені за певними ситуаціями мовлення. Споконвіків для наших предків вони слугували своєрідним оберегом від різних напастей. Народ вірив, що, коли їх вимовити щиро, вони набувають надзвичайної сили. І те добро, яке ми побажали комусь сьогодні, обов'язково повернеться нам сторицею завтра: *Хай на добро трапиться; Аби Вам шляхом лише добрі люди траплялися* та под.

Безумовно, згадані нами форми роботи дієві, однак, як стверджує давнє прислів'я: «Розкажи мені, і я запам'ятаю десяту частину, покажи мені, і я запам'ятаю половину, залучи мене, і я запам'ятаю все». Таким чином, на наш погляд, потрібно чергувати форми роботи зі студентами і до активного слухання викладача додавати ще й знання, здобуті ціною власних зусиль. Наприклад, «Як бути? Як би вчинили Ви?»:

Ситуація 1. Ви йдете вулицею, назустріч – людина, з якою з певних причин Вам не хочеться привітатись. Якою буде Ваша поведінка?

Ситуація 2. Ви прощаєтесь із викладачем. Які мовні формули використаєте?

Ситуація 3. Ви йдете вулицею з товаришем. Відрекомендуйте його однокурсниці, яку зустріли.

Ситуація 4. Ви хочете влаштуватися на роботу, прийшли на прийом до директора фірми. Вас запросили до кабінету. Зайдіть, привітайтеся, відрекомендуйтеся. Якщо потрібно – підтримайте бесіду.

Отже, на сучасному етапі економічного розвитку держави вагоме місце посідає культура ділового спілкування майбутніх спеціалістів аграрної

сфери. Професійна мовнокомунікативна компетентність особистості є показником сформованості системи професійних знань, комунікативних умінь і навичок, ціннісних орієнтацій, загальної гуманітарної культури, інтегральних показників культури мовлення, необхідних для якісної професійної діяльності.

Література:

1. Большая энциклопедия психологических тестов. – М. : Изд-во Эксмо, 2006. – 416 с.
2. Костриця Н.М. Методика навчання студентів спілкування в управлінській діяльності : навчальний посібник / Н.М. Костриця, В.І. Свистун, В.В. Ягупов. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 272 с.
3. Кубрак О.В. Етика ділового та повсякденного спілкування: навчальний посібник з етикету для студентів / О.В. Кубрак. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. – 222 с.
4. Культура української мови : довідник / за ред.. В.М. Русанівського. – К. : Либідь, 1990. – 302 с.